

Warszawa, 24 maja 2021 roku

Dr hab. n med. Anna Wilmowska – Pietruszyńska, prof. UŁa
Wydział Medyczny
Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

RECENZJA
rozprawy doktorskiej
mgr Sławomira Porady

pt. „Przekształcenia strukturalno – organizacyjne wybranego Szpitala podległego
samorządowi województwa podkarpackiego w latach 1999-2018”

Uniwersytet Rzeszowski Kolegium Nauk Medycznych

Promotor: prof. dr hab. n med. Artur Mazur
Promotor pomocniczy: dr n. o zdr. Grażyna Hejda

Zdrowie wg Światowej Organizacji Zdrowia to nie tylko brak choroby czy kalectwa, ale pełny dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny czyli dobre samopoczucie fizyczne, psychiczne i społeczne pozwalające na prowadzenie przez człowieka produktywnego, sensownego i twórczego życia w sferze społecznej i ekonomicznej.

W preambule Konstytucji WHO stwierdzono, że „korzystanie z najwyższego osiągalnego poziomu zdrowia jest jednym z podstawowych praw każdej istoty ludzkiej” a w Europejskiej Karcie Socjalnej z 1961 roku, że „każdy ma prawo do korzystania z wszelkich środków umożliwiających mu osiągnięcie możliwie najlepszego stanu zdrowia.” A więc każdy człowiek ma prawo do uzyskania najlepszego stanu zdrowia przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych środków w systemie zdrowotnym danego państwa.

Według WHO system zdrowotny tworzą wszystkie organizacje, instytucje oraz nakłady, których głównym celem są działania nastawione na poprawę stanu zdrowia ludności. Jest to zorganizowany i skoordynowany zbiór działań, którego priorytetem jest realizowanie

świadczeń medycznych w tym rehabilitacyjnych, a także profilaktyczno-leczniczych mających na celu polepszenie stanu zdrowia ludzi i całego społeczeństwa. Obowiązek ochrony zdrowia przez Państwo określa art. 68 Konstytucji RP – „Każdy ma prawo do ochrony zdrowia. Obywatelom niezależnie od ich sytuacji materialnej, władze publiczne zapewniają równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych”.

System ochrony zdrowia jest jednym z komponentów nowoczesnych państw, co wynika zarówno z obiektywnego znaczenia zdrowia ludzkiego, ale także z faktu, że stan zdrowia społeczeństwa jest powiązany ze sferą ekonomiczną a także całością oceny jakości życia obywateli. Społeczeństwo jest szczególnie zainteresowane procesami leczniczymi oraz działaniami realizowanymi przez Szpitale i innego typu zakłady opieki zdrowotnej.

Mimo wzrostu znaczenia leczenia ambulatoryjnego to właśnie Szpitale stanowią podstawowy element systemu ochrony zdrowia będąc instytucjami, które w znacznym stopniu są odpowiedzialne za zdrowie obywateli. Należy zatem dostosować ich funkcjonowanie do zmian zachodzących w sposobach leczenia dostosowanych do postępów medycyny a także uzyskania jakości i efektywności procesów terapeutycznych.

W przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej autor przedstawia przekształcenia organizacyjno-strukturalne w służbie zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem szpitalnictwa na przykładzie Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego Nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie w okresie zmian w systemie ochrony zdrowia w latach 1999-2018. Praca składa się z 4 rozdziałów, obejmuje 221 stron, w tym 35 wykresów, 17 rycin i 8 tabel oraz 472 pozycje właściwie dobrane i aktualnego polsko i anglo - języcznego piśmiennictwa.

W części teoretycznej autor omawia definicje pojęciowe z uwzględnieniem kluczowych pojęć związanych z tematem badań podjętych w przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej takich jak zdrowie, system zdrowotny, prawo do ochrony zdrowia oraz pojęcie reformy.

Następny rozdział poświęcony jest praktyce restrukturyzacji w systemie ochrony zdrowia, w którym autor przedstawia podstawowe paradygmaty opieki zdrowotnej w wybranych krajach Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem:

- Niemiec (system ubezpieczeniowy) – składka ubezpieczeniowa + środki z budżetu państwa gromadzone w Centralnym Funduszu Ochrony Zdrowia a następnie przekazywane przez Urząd Nadzoru Ubezpieczeń do Kas Chorych,
- Wielkiej Brytanii (system budżetowy Beveridge’a) tzw. Narodowa Służba Zdrowia
- krajów socjalistycznych (model Siemaszki) – od końca II Wojny Światowej do lat 80 a nawet 90-tych XX wieku,
- Czech (system powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego) od 1993 roku.

W podrozdziale 1.2.2 autor przedstawia genezę przekształceń organizacyjnych i strukturalnych w służbie zdrowia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem szpitalnictwa w latach 1999-2018.

W podrozdziale 1.2.3 doktorant przedstawia charakterystykę szpitalnictwa w Polsce z uwzględnieniem specyfiki szpitalnictwa w województwie podkarpackim – w latach 1999-2018, a w ostatnim podrozdziale przedstawia historię Klinicznego Szpitala Wojewódzkiego nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie od 1832 roku.

Część teoretyczna rozprawy przedstawiona jest w sposób uporządkowany i przejrzysty. Oceniam ją jako bardzo dobrą.

Celem głównym pracy jest analiza przekształceń strukturalno – organizacyjnych wybranego szpitala podległego samorządowi województwa podkarpackiego w latach 1999-2018 w tym analiza związku pomiędzy zmianami w finansowaniu szpitala a zmianami w zakresie struktury organizacyjnej.

Analizie poddano Kliniczny Szpital Wojewódzki nr 1 im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie po uzyskaniu zgody pisemnej Dyrektora tej placówki.

Sformułowano 5 problemów badawczych dotyczących:

- zmian struktury organizacyjnej
- zasad pozyskiwania środków finansowych przeznaczonych na funkcjonowanie Szpitala
- zależności zmian organizacyjnych implikowanych przez zmiany finansowania
- efektywności i funkcjonowania podmiotu leczniczego na przykładzie wybranej procedury medycznej
- wybranych czynników warunkujących zmiany w obszarze organizacyjnym i finansowym w analizowanym szpitalu w latach 1999-2018

Określono także czynniki mające największe znaczenie w aspekcie przekształceń strukturalno–organizacyjnych określonego w badaniu podmiotu leczniczego a mianowicie:

- wysokość kontraktów z płatnikiem świadczeń,
- liczba i koszty procedur medycznych,
- liczba wykorzystanych łóżek,
- wskaźnik i koszty zatrudnienia,
- usługi obce (kontrakty z personelem lekarskim, pielęgniarским i outsourcing),
- środki trwałe (koszty zakupu sprzętu medycznego i inwestycje w nieruchomości,
- wybrana procedura – poród.

Wyniki badań poddano wnikliwej analizie statystycznej.

W rozdziale III „wyniki badań” doktorant przedstawił analizą dotyczącą liczby łóżek i ich obłożenia oraz liczby zrealizowanych procedur, liczby porodów jako specjalistycznych procedur medycznych, poziomu i struktury zatrudnienia, poziomu i struktury kosztów i wskaźników efektywności w latach 1999 (2000) – 2018 oraz wielkości kontraktu badanego szpitala w latach 2002-2018. Wyniki badań zostały przedstawione w sposób graficzny i opisowy.

W rozdziale IV „Dyskusja” autor omawia wyniki własnych badań i porównuje z wynikami badań w tym zakresie odnotowanymi w innych publikacjach krajowych i zagranicznych.

Wnioski stanowią odpowiedź na postawiony cel pracy. Zostały sformułowane prawidłowo i wynikają z przeprowadzonych badań.

Dalszą część pracy stanowią streszczenia w języku polskim i angielskim oraz 472 pozycje piśmiennictwa. Pod względem formalnym praca została przygotowana w sposób prawidłowy.

Należałoby tylko uzupełnić streszczenie o wstęp oraz przedstawienie wyników badań. Uwaga ta nie ma wpływu na wartość merytoryczną pracy.

Reasumując rozprawa doktorska autorstwa Pana Sławomira Porady przedstawia dużą wartość naukową. Należy podkreślić, że podjął się on trudnego i niezwykle pracochłonnego

zadania w zakresie analizy przekształceń strukturalno-organizacyjnych badanego Szpitala. Doktorant wykazał się także znajomością literatury przedmiotu we wszystkich częściach pracy.

Przedstawioną do oceny pracę doktorską oceniam jako bardzo dobrą i wnoszę do Rady Naukowej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego prośbę o wyróżnienie pracy jako ważnej pozycji dla zdrowia publicznego.

W mojej ocenie przedstawiona do recenzji praca doktorska mgr. Sławomira Porady pt.: „Przekształcenia organizacyjno-strukturalne wybranego szpitala podległego samorządowi województwa podkarpackiego w latach 1999-2018” spełnia warunki określone w art. 13 ust.1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późn. zm.).

Wnoszę o dopuszczenie Doktoranta do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Pragnę również podziękować Radzie Naukowej Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego za obdarzenie mnie zaszczytem recenzowania powyższej rozprawy doktorskiej.

